

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Değerli basın mensupları, Odamızın Şubat ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye yeniden eğitim sisteminde bir reformu tartışıyor. Bunu olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyoruz. Çünkü, sanayiciler ve işadamları olarak biz de eğitim sisteminden memnun değiliz. Bizce eğitim, ülkemizin en temel sorunlarından biridir. Ülkemizde işsizlik yüksek oranlarda seyrederken, sanayinin nitelikli işgücüne olan talebi de bir türlü karşılanamamaktadır. Eğitimde ekonominin ve toplumun ihtiyaçlarına uygun bir planlama yapılmadığından eğitilmiş gençler arasındaki işsizlik de yüksektir. İşgücünün neredeyse yarısı ilkokul mezunu iken mühendisler işsiz kalmaktadır. İşgücü piyasasında ilkokul mezunları ile üniversite mezunları arasında doldurulmayı bekleyen çok geniş bir boşluk bulunmaktadır. Bu boşluğu dolduracak ara elemanların yetiştirilmesi eğitim sistemimizin mutlaka çözmesi gereken bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Bu tespitleri yaparken, eğitim alanında alınan yolu küçümsediğimiz anlamı çıkmasın. Türkiye, eğitim alanında önemli bir gelişme kaydetmiş ve ilköğretimde okullaşma oranını yüzde 98'in üzerine çıkarmıştır. Okul öncesi eğitimde de önemli gelişmeler kaydedilmektedir. Mesleki eğitime yönelen gençlerimizin sayısında da önemli bir artış vardır. Lise öğrencilerimizin neredeyse yarısı meslek liselerine gitmektedir. Bizim şikayetimiz, eğitimin niteliği ve kalitesi konusundadır. Dünya Bankası'nın geçtiğimiz günlerde yayınladığı ve basında da yer alan Türkiye Eğitim Raporu'nun bazı tespitlerini sizlerle paylaşmak istiyorum. Rapor, Türkiye'de eğitimin kalitesi konusunda ciddi sorunlar olduğunu göstermektedir. Rapor, okuma, matematik ve bilim becerilerinde 15 yaşındaki bir Türk öğrencinin OECD ortalamasının bir yıl gerisinde olduğunu göstermektedir. Türkiye'de 15 yaşındaki öğrencilerin yaklaşık yarısının bilgi ve becerileri, OECD'de ortalama yüzde 20 olan en düşük yeterliliğin de altında. Eğitimin kalitesinde okullar ve bölgeler arasında da önemli farklılıklar bulunuyor. Düşük gelirli bölgelerde ya da düşük gelir grubunda yer alan öğrencilerin durumu daha da kötü. Eğitim fırsatlarındaki bu eşitsizlikler ömür boyu insanın yakasını bırakmıyor. Biz bu nedenle, yakında açıklanacak teşvik sisteminde bölgeler arasında eğitim kalitesindeki farklılıkların azaltılmasının da hedeflenmesini istiyoruz. Teşviklerin bu bölgelerde eğitim, sağlık turizm gibi hizmet sektörlerine yönelmesi hem bu bölgelerin sosyoekonomik gelişmelerine katkı sağlayacak hem de sanayimizde haksız rekabete yol açmayacaktır.

Değerli Meclis üyeleri,

Öğrencilerin başarısında öğretmen kalitesi büyük bir rol oynamaktadır. Dünya Bankası Raporu, düşük ve yüksek gelirli öğrenciler arasındaki farkların öğretmen kalitesi ile telafi edilebileceğini belirtmektedir. Ancak, uluslararası standartlara göre Türkiye'deki öğretmen kalitesi düşüktür. Öğretmenlerimizin dörtte biri gerekli pedagojik donanımdan yoksundur. Öğretmenlerimiz, OECD ortalamasından iki kat fazla işe geç kalıyorlar. İşte devamsızlık oranı da OECD ortalamasının üzerinde. Tabii bu olumsuz tablonun öğretmenlik mesleğinin algılanması ve çalışma koşullarıyla da yakından ilgisi var. Öğretmenlerimizin %93'ü öğretmenlik mesleğinin prestij kaybettiğini düşünüyor.

Öğretmenlerin %58'i çalışma koşullarından memnun değil. OECD ortalamasından %10 daha fazla zorunlu çalışma süresi olan öğretmenlerimizin aldıkları ücret de satın alma gücü paritesine göre OECD ortalamasının altında. Bu nedenlerle eğitim reformunda hem öğretmenlik mesleğinin prestijini artıracak, hem de öğretmenlerimizin kalitesini yükseltecek tedbirler de mutlaka yer almalıdır.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye ekonomisinin uzun dönemli sürdürülebilir bir büyüme trendine girebilmesi, 2023 hedeflerine ulaşabilmesinin en önemli şartlarından biri nitelikli bir işgücüne sahip olmasıdır. Nitelikli bir işgücüne sahip olmadan küresel ölçekte rekabet edemez, ekonomide verimlilik artışını sağlayamaz, gelir düzeyimizi yükseltemeyiz. Mesleki eğitim, işgücümüzün niteliğini yükseltmek için en önemli araçtır.

Bu nedenle mesleki eğitimi hem ekonominin ihtiyaçlarını hem de küresel rekabet ve teknolojide meydana gelen eğilimleri dikkate alınarak planlamalıyız. Mesleki eğitim sistemi, sanayinin değişen ihtiyaçlarına ve taleplerine hızlı bir biçimde yanıt verebilmelidir. Ayrıca, eğitimini bitirmiş kişilerin uygun işe yerleştirilmesinde de etkin yöntemler geliştirmek ve eğitilmiş gençlerimizin sisteme yabancılaşmalarının önüne geçmek zorundayız. Mesleki eğitimin içeriğini çalışma hayatının ihtiyaçlarıyla uyumlaştırırken aynı zamanda mesleki eğitimin toplum bilincindeki yerini yükseltmek ve sanayicilerimiz arasında mesleki eğitime duyulan güveni de pekiştirmemiz gerekir. Bunun için öncelikle mesleki eğitimi yaygınlaştırmak ve meslek liselerini ve meslek yüksek okullarını daha çekici hale getirecek tedbirler almalıyız. Mesleki eğitim sistemimizin öncelikli problemi cazibe eksikliğidir. Mesleki eğitimde farklı programlar arasında yatay ve dikey geçiş esnekliğinin bulunmaması mesleki eğitimin cazibesini azaltarak ona olan ilginin azalmasına yol açmıştır.

Azalan ilgi öğrencilerin seviyesindeki düşüşü de beraberinde getirmiştir. Mesleki eğitimde hem öğrenci hem de öğretmen niteliğini yükseltmek için sistemi yeniden cazip hale getirecek düzenlemelerin mutlaka yapılması gerekmektedir. Mesleki eğitimde, ezberciliği özendirilen bilgi aktarma yerine, bilgiyi ihtiyaç haline getiren, öğrencilerin yeteneklerini geliştirebilecekleri bir eğitim anlayışını geliştirmeliyiz. Eğitim programları Bakanlık ve eğitim kurumlarının tek taraflı belirlediği çalışmalar olmaktan çıkmalı ve programların mutlaka toplumun, ailelerin ve ilgili sosyal kesimlerin görüşleri alınarak ve genel mutabakata dayalı olarak hazırlanmalı, birlikte sorumluluk alarak uygulanmalı ve sonuçlar izlenerek sürekli geliştirilmelidir. Okullarda mesleki danışmanlar ve rehberlik uzmanları olmalı ve aileler bu konuda bilinçlendirilmelidir. Mesleki eğitimde öğretmenlerin niteliği de büyük önem taşımaktadır. İmalat sanayiinin üretim süreçlerini tanımamış, sanayinin içinde bulunduğu acımasız rekabet şartlarını bizzat yaşamamış insanların o yarışa uygun öğrenciler yetiştiremeyeceği açıktır. Bu nedenle mesleki eğitimde yer alacak öğretmenlerin en az beş yıl piyasa deneyiminin olması, yeterliliklerinin tespit edilmesi ve eğitimlerinin buna göre gerçekleştirilmesi yerinde olacaktır. Mesleki eğitimde öğretmenin öğrenciyle kuracağı beşeri ilişkilerin, öğrenciyle kurulan diyalogun etkisi mesleki bilgi vermenin çok üzerinde bir etkiye sahiptir. Bu nedenle öğretmenlerin bizzat öğrencilerle birlikte makinaların, tezgahların başında çalışmaları büyük önem taşımaktadır.

Değerli Meclis üyeleri,

Mesleki eğitim, ülkemizdeki gelir dağılımı adaletsizliğinin giderilmesinde de önemli bir araçtır. İşgücünün verimliliğini artırmadan reel ücretleri yükseltmek mümkün değildir. Uluslararası rekabet gücünü ve verimliliği dikkate almayan ücret politikaları tüm sosyal kesimler için olumsuz sonuçlar doğurur. Bu nedenle ülkemizde mesleki eğitimi yaygınlaştırmak ve kalitesini yükseltmek için işçi ve işveren kesimi birlikte çalışmalıdır. Biz ASO olarak bu konuda üzerimize düşeni her zaman en iyi bir biçimde yapmaya çalıştık. Şimdi de I. OSB’de bir meslek lisesi kurmak için bir vakıf kuruyoruz. Daha şimdiden 26’sı yazılı taahütte bulunan 40’ın üzerinde arkadaşımız vakfın mütevelli heyetinde yer almayı kabul etmiştir. Biz, vakfa bağlı okulumuzda çalışacak öğretmenleri de kendimiz seçmek istiyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı’ndan talebimiz, kendilerinin eşdeğer okullarda öğrenci başına yapmış oldukları harcama kadar bize destek vermeleri. Biz, diğer maliyetleri üstlenmeye hazırız.

Değerli Meclis üyeleri,

Konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi yeni bir eğitim reformu hazırlıkları sürdürülmektedir. Eğitim sisteminde yapılacak reformun çok dikkatli bir biçimde tartışılması

ve tasarlanması, sadece bugünün sorunlarına değil hızla değişen dünyanın gelecekte ortaya çıkaracağı ihtiyaçlarına da cevap verecek bir biçimde olmasını diliyoruz. Çünkü eğitim sisteminde yapılabilecek yanlışların telafisi zor uzun vadeli maliyetleri olacaktır.

Değerli Meclis üyeleri, Türkiye ekonomisi son iki yılda ciddi bir büyüme ivmesi kazanmıştır. Bu büyümenin tek olumsuz yanı yüksek cari işlemler açığıdır.

Türkiye yüzde 8'in üzerinde büyüdüğü 2011 yılında 77 milyar dolar cari işlemler açığı vermiştir. Ekonomi yönetimi, aldığı tedbirlerle cari işlemler açığını kontrollü bir biçimde aşağı çekmeye çalışmaktadır. Ancak, bu yapılırken büyüme ivmesine zarar vermemeye, yatırım ve üretim şevkini kırmamaya dikkat etmemiz gerekmektedir. Büyüme sürdürülebilir düzeylere çekilirken üretim ve yatırım ortamını iyileştirecek, istihdam artışını destekleyecek tedbirlerin de alınması gerekir. Öncelikle girdi maliyetlerini düşürecek, şirket karlılıklarını ve sermaye birikimini hızlandıracak tedbirler üzerinde yoğunlaşmalıyız.

Sanayi Bakanlığının Girişimci Bilgi Sistemindeki veriler Türkiye'deki reel sektör şirketlerinde kârın satışlara oranının %3,4 ve kârın özkaynağa oranının %7,9 gibi düşük düzeylerde olduğunu göstermektedir.

Reel sektör kâr edemezken nasıl yatırım yaparak sermaye birikimini artıracak?

Bu nedenle reel sektörün finansman ihtiyacını ucuz ve düşük risklerle karşılayacak finansman modelleri de geliştirilmelidir.

Değerli Meclis üyeleri,

Avrupa'daki borç krizi şimdilik kontrol altına alınmış görünmektedir. Yunanistan'ın borçlarının önemli bir bölümünün silinmesi ve geri kalanın yeniden yapılandırılması Avrupa'ya bir kaç aylık bir zaman kazandırmıştır. Avrupa Merkez Bankası da bugün yapacağı likidite ihalesiyle bankalara yeni likidite imkanları sağlayacaktır.

Ancak bütün bu gelişmeler zaman kazanmaya yöneliktir. Avrupa ekonomisi, özellikle de yüksek borçlu ülkeler büyümeye geçemedikleri sürece borç krizi riski devam edecektir. Ayrıca İran ile ABD ve AB'nin gerginleşen ilişkileri de jeopolitik riskleri yeniden artırmıştır. İran'ın Hürmüz Boğazı'nı kapatma tehditi petrol fiyatlarını yükseltmiştir.

Petrol fiyatlarının daha da yükselmesi küresel ekonomide büyümeyi yavaşlatabilecektir. Ekonomik ve jeopolitik risklerin olduğu bu şartlarda Türkiye'nin sürdürülebilir bir ekonomik büyüme sergilemesinin önemi daha da artmaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygı ile selamlıyorum.